

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 402/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť B. J., M., zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S 3/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2012 faxom doručená a 9. júla 2012 písomne doplnená sťažnosť B. J., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., M., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S 3/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka si 24. augusta 2011 uplatnila na Obvodnom pozemkovom úrade v Martine (ďalej len „pozemkový úrad“) právo na vyplatenie finančnej náhrady za pozemky v záhradkárskej osade podľa § 18b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 64/1997 Z. z.“). Pozemkový úrad vedie konanie o sťažovateľkou uplatnených nárokoch pod sp. zn. ObPÚ-2011/00986-I.-URB (ďalej len „správne konanie“) a konanie doteraz nie je právoplatne skončené.

Podľa sťažovateľky postup pozemkového úradu sa vyznačuje nečinnosťou, keď pozemkový úrad vo veci nekoná a namiesto toho bez danosti zákonných dôvodov prerušil konanie vo veci.

Sťažovateľka využila rôzne prostriedky nápravy smerujúce proti nečinnosti pozemkového úradu a následne 11. januára 2012 podala krajskému súdu žalobu proti nečinnosti pozemkového úradu v namietanom konaní podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd uznesením č. k. 21 S 3/2012-71 z 25. apríla 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) zamietol žalobu sťažovateľky.

Sťažovateľka samostatnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. júla 2012 namieta porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru postupom pozemkového úradu v správnom konaní, o ktorej je ústavným súdom vedené konanie pod sp. zn. Rvp 6432/2012.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 21S/3/2012 porušil základné právo sťažovateľky... na súdnu a inú právnu ochranu podľa Článku 46 ods. (1) Ústavy slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa Článku 6 ods. (1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 25. 04. 2012, sp. zn.: 21S/3/2012, zrušuje v celom rozsahu a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. B. J... priznáva právo na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 269,58 EUR..., ktorú je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet JUDr. G. K., advokátky...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S 3/2012.

Predmetom namietaného konania a uznesenia krajského súdu bolo rozhodovanie krajského súdu o návrhu sťažovateľky, ktorým sa domáhala ochrany proti nečinnosti pozemkového úradu podľa § 250t ods. 1 OSP v správnom konaní vedenom o sťažovateľkou uplatnenom nároku na vyplatenie finančnej náhrady za pozemky v záhradkárskej osade podľa § 18b zákona č. 64/1997 Z. z.

Krajský súd v namietanom konaní preskúmal návrh sťažovateľky „*a dospel k záveru, že tento nie je dôvodný, a preto ho v zmysle ust. § 250t ods. 4 O. s. p. posledná veta zamietol ako nedôvodný*“ uznesením z 25. apríla 2012.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľky s právnymi závermi krajského súdu, na základe ktorých jej návrh smerujúci proti nečinnosti pozemkového úradu svojím uznesením zamietol.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa poslednej vety § 250t ods. 4 OSP nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia uviedol:

„V predmetnej veci je súd toho názoru, že navrhovateľka vyčerpala všetky právne prostriedky na odstránenie nečinnosti odporcu, pred tým ako podala návrh na súd. Súd po oboznámení sa so všetkými relevantnými okolnosťami v danej veci došiel k záveru, že na strane odporcu nevznikla nezákonná nečinnosť, a preto mu súd ani nemohol uložiť povinnosť konať a rozhodnúť v tom smere, ako sa domáhala navrhovateľka.

Súd mal preukázané, že navrhovateľka si dňa 24. 08. 2011 u odporcu uplatnila právo na vyplatenie finančnej náhrady v zmysle § 18b zákona č. 64/1997 Z. z.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. účastník konania, o ktorého právach bolo právoplatne rozhodnuté schválením vykonania projektu pozemkových úprav do 31. marca 2011 má právo na finančnú náhradu za pozemky v peniazoch, a to v sume zodpovedajúcej rozdielu náhrady v peniazoch podľa tohto zákona a náhrady v peniazoch účastníkovi už poskytnutej, ak o poskytnutie finančnej náhrady požiada do 31. decembra 2011 na obvodnom pozemkovom úrade, ktorý schválil vykonanie projektu pozemkových úprav, inak toto právo zaniká...

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z. Finančná náhrada podľa odseku 1 sa vyplatí z prostriedkov Slovenského pozemkového fondu, na základe rozhodnutia obvodného pozemkového úradu.

Novela zákona č. 64/1997 Z. z... vykonaná zákonom č. 57/2011 Z. z. bola zavedená v dôsledku výkonu rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva...

Pôvodní vlastníci touto novelou získali právo na finančnú náhradu (doplatok ceny), ak v konaní o vyporiadení vlastníckych práv v zriadenej záhradkovej osade bolo rozhodnuté do 31. 03. 2011. Napriek tomu, že novelizácia presne neupravuje postup obvodných pozemkových úradoch pri uplatnení tejto dodatočnej náhrady, tieto postupujú ako v rámci samotného konania o vyporiadenie vlastníctva v zriadených záhradkových osadách podľa § 8 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z... Obstaranie znaleckých posudkov zabezpečuje na základe požiadaviek obvodných pozemkových úradov Slovenský pozemkový fond, pričom podľa § 18 ods. 6 zákona č. 64/1997 Z. z. SPF uhrádza aj náklady spojené s vyhotovením znaleckých posudkov. Znalecké posudky vyhotovujú súdni znalci v odbore stavebníctvo, v odvetví odhad hodnoty nehnuteľností, s ktorými má SPF uzatvorenú dohodu o vzájomnej spolupráci pri vyhotovovaní znaleckých posudkov. Slovenský pozemkový fond môže vyplácať finančné náhrady až na základe právoplatného rozhodnutia obvodného pozemkového úradu o výške doplatku ceny, na účet účastníka konania a v lehote 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ďalší postup po podaní žiadosti o poskytnutie finančnej náhrady je delený medzi obvodný pozemkový úrad a SPF.

Súd mal ďalej za preukázané, že odporca právoplatne, rozhodnutím č. ObPU-2011/00986-1.-URB zo dňa 27. 09. 2011 v spojení s opravou vykonanou pod č. 2011/00986-1.-URB zo dňa 04. 10. 2011, prerušil konanie o poskytnutie finančnej náhrady za pozemky v peniazoch až do doby doručenia znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečuje SPF. Napriek tomu, že toto rozhodnutie bolo napadnuté protestom prokurátora, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR rozhodnutím č. 744/2012-430 zo dňa 09. 03. 2012 (právoplatným dňa 15. 03. 2012) rozhodlo o zamietnutí odvolania navrhovateľky a potvrdilo rozhodnutie Krajského pozemkového úradu v Žiline č. KPÚ-2012/00005-1/K zo dňa 04. 01. 2012 o nevyhovení protestu prokurátora Okresnej prokurátorky Martin č. Pd 76/11-8 zo dňa 06. 12. 2011.

Krajský súd musí rešpektovať toto rozhodnutie a nemôže vstupovať do správneho konania v prípade, že je správne konanie právoplatne prerušené. Napriek tomu, že navrhovateľka v návrhu namietala aj zákonnosť tohto rozhodnutia, krajský súd v konaní

proti nečinnosti nie je oprávnený preskúmať rozhodnutie o prerušení konania z hľadiska jeho zákonnosti (napr. navrhovateľkou namietaná chýbajúca lehota trvania prerušenia). Súd v tomto postupe prebiehajúcim v rámci Správneho poriadku nezistil, že by odporca nevykonal zákonom predpísané úkony, alebo ich opomenul, resp. odmietol vykonať, prípadne že vykonal chybný úkon. Odporca konal a v dôsledku právoplatného rozhodnutia o prerušení konania nemožno jeho momentálnu nečinnosť považovať za nezákonnú, ktorá by vznikla bez vážneho dôvodu. Práve naopak, odporca postupoval zákonne, keď v podstate prerušením konania požiadal SPF o zabezpečenie vyhotovenia znaleckého posudku. V tomto štádiu konania sa presunula zodpovednosť za správne konanie bez prieťahov v podstatnej miere na SPF (aj keď odporca môže stále dopytmi a urgenciami vplývať na rýchlosť konania) a práve tu súd vidí priestor, aby si navrhovateľka uplatnila svoje zákonné práva účastníka konania na tomto správnom orgáne, prípadne sa uňho domáhala ochrany pred nečinnosťou napr. prostredníctvom sťažnosti. Odporca nemôže konať a rozhodnúť tak, ako požaduje navrhovateľka v žalobnom petite, ak nemá k dispozícii vyhotovený znalecký posudok.

V prípade, že sa navrhovateľka domnieva, že pri vyhotovovaní znaleckého posudku nastávajú prieťahy v konaní, je nutné v prvom rade obrátiť sa na SPF, ako správny orgán zodpovedný za obstaranie znaleckých posudkov, až potom sa môže úspešne domáhať žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy uloženia povinnosti konať a rozhodnúť, ktorá v zmysle judikatúry ÚS SR predstavuje súdnu ochranu základného práva účastníkov konania na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 317/04 z 21. októbra 2004).

Ďalšie námietky navrhovateľky uvedené v návrhu – spôsob vybavenia sťažností, nariadenie ústneho pojednania vecí, považoval súd na nesúvisiace s predmetom konania, t. j. s posúdením zákonnosti dôvodu nečinnosti.

Uvedené zistenia a závery boli podkladom pre rozhodnutie súdu. Súd v konaní podľa IV. hlavy, V. časti O. s. p. preskúmal návrh navrhovateľky a dospel k záveru, že tento nie je dôvodný a preto ho v zmysle ust. § 250t ods. 4 O. s. p. posledná veta zamietol ako nedôvodný.“

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) ako i práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Po preskúmaní napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný postup a uznesenie krajského súdu boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Naopak, krajský súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými okolnosťami danej veci a svoje závery ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, t. j. tak, ako to vyplýva z požiadaviek základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Argumentáciu

sťažovateľky nevyhodnotil ústavný súd ako spôsobilú spochybnit' ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

Krajský súd síce rozporne uvádza, že „*V prípade, že sa navrhovateľka domnieva, že pri vyhotovovaní znaleckého posudku nastávajú prietahy v konaní, je nutné v prvom rade obrátiť sa na SPF, ako správny orgán zodpovedný za obstaranie znaleckých posudkov, až potom sa môže úspešne domáhať žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy uloženia povinnosti konať a rozhodnúť...*“, avšak zároveň konštatuje, že sťažovateľka „*vyčerpala všetky právne prostriedky na odstránenie nečinnosti odporcu, pred tým ako podala návrh na súd*“, a jej návrh zamietá pre jeho nedôvodnosť, nie pre jeho neprípustnosť.

Ústavný súd preto považuje za potrebné zdôrazniť, že tvrdenie sťažovateľky o zamietnutí jej návrhu pre nevyužitie prostriedkov nápravy (a teda pre neprípustnosť návrhu) nemá oporu v napadnutom uznesení. Pričom samotná označená rozpornosť v odôvodnení napadnutého uznesenia vzhľadom na ostatné časti odôvodnenia (z ktorých sú zrejmé dôvody odmietnutia návrhu pre jej nedôvodnosť) nemá taký ústavnoprávny rozmer, ktorý by zakladal možnosť porušenia označených práv sťažovateľky.

Pokiaľ ide o závery krajského súdu v tom smere, že pozemkový úrad nie je nečinný bez vážneho dôvodu, ale naopak, práve nutnosť zadania vypracovania znaleckého posudku na ustálenie trhovej ceny nehnuteľností Slovenskému pozemkovému fondu mu bráni vykonávať v konaní ďalšie úkony, tieto ústavný súd vyhodnotil ako ústavne konformné a relevantne odôvodnené.

Ústavný súd preto konštatuje, že je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2012